

ARHITEKTONSKO – GRAĐEVINSKO-GEODETSKI FAKULTET
UNIVERZITET U BANJOJ LUCI

Građevinski odsjek

ELABORAT
IZ
INŽENJERSKE EKONOMIJE

UNIVERZITET U BANJALUCI
ARHITEKTONSKO-GRAĐEVINSKO-GEODETSKI FAKULTET
GRAĐEVINSKI ODSJEK

Predmet: INŽINJERSKA EKONOMIJA

Kandidat: _____

SEMESTRALNI ZADATAK

1. Zadatak

U sledećoj tabeli su dati eksploatacioni pokazatelji za dva različita investiciona projekta.

	Investicioni projekat br.1		Investicioni projekat br.2	
Investiciona ulaganja	7000		12 500	
Period eksploatacije	5 god.		5. god.	
Diskontna stopa	10 %		10 %	
Godina eksploatacije	prihodi	troškovi	prihodi	troškovi
1. godina	1600	400	2100	500
2. godina	2000	700	3000	800
3. godina	2500	900	3700	1300
4. godina	3200	1200	4500	1500
5. godina	3900	1500	5000	2000
6. godina				
7. godina				
8. godina				
9. godina				
10. godina				

Potrebno je dati zaključak o ekonomskoj opravdanosti realizacije projekta, tj. koji projekat je ekonomski povoljniji pomoću sledećih metoda: metode amortizacije, metode anuiteta, neto sadašnje vrijednosti i interne stope rentabilnosti.

2. Zadatak

Dana 03. mart 2014. godine (bazni datum) je zaključen ugovor, pri čemu je ugovorena cijena investicije bila 510 000,00 (početna cijena tj. cijena na bazni dan). Metodom klizne skale je potrebno odrediti razliku u cijeni investicije na dan 30.03.2015. (tekući datum) i takođe odrediti valorizovanu vrijednost ugovorene cijene (tj. vrijednost investicije na tekući datum). Ugovorena formula za obračun razlike u cijeni je:

$$P = 0,15 + (0,25 * LD/LD_0) + (0,10 * C/C_0) + (0,15 * AR/AR_0) + (0,20 * AG/AG_0) + (0,05 * AD/AD_0) + (0,10 * G/G_0)$$

Iz zavoda za statistiku su dati podaci za indekse:

	LD (lični dohodak)	C (cement)	AR (armatura)	AG (agregat)	AD (aditivi)	G (gorivo, nafta)
03. mart 2014.	1410,00	1330,00	1420,00	1620,0	1310,0	1150,0
30.03.2015.	1810,00	1510,00	1630,00	1830,0	1810,0	1250,0

Datum ovjere: _____

SADRŽAJ:

Semestralni zadatak.....	3
1. Ekonomska obravdanost realizacije projekta.....	4
1.1 Metoda amortizacije.....	4
1.2 Metoda neto sadašnje vrijednosti.....	5
1.3 Metoda anuiteta.....	6
1.4 Metoda interne stope rentabilnosti.....	8
2. Razlika u cijeni.....	10

1. Semestralni zadatak

1. Ekonomska obravdanost realizacije projekta

1.1 Metoda amortizacije

	Investicioni projekat br.1				Investicioni projekat br.2			
Investiciona ulaganja	7000				12500			
Period eksploatacije	6 godina				6 godina			
Diskontna stopa	10%				10%			
Godina eksploatacije	Prihodi	Troškovi	P-T		Prihodi	Troškovi	P-T	
1 god	1600	400	1200	5800	2100	500	1600	10900
2god	2000	700	1300	4500	3000	800	2200	8700
3god	2500	900	1600	2900	3700	1300	2400	6300
4god	3200	1200	2000	900	4500	1500	3000	3300
5god	3900	1500	2400	-1500	5000	2000	3000	300
6 god								

ZAKLJUČAK:

Po metodi amortizacije Investicioni projekat br. 1 je povoljniji jer se ostvaruje veća amortizacija investicionih ulaganja.

1.2 Metoda neto sadašnje vrijednosti

Godina	Diskontni faktor	Varijanta I			
		Godišnji		Diskontovani	
		Prihodi	Troškovi	Prihodi	Troškovi
1	0,9091	1600	400	1454,56	363,64
2	0,8264	2000	700	1652,80	578,48
3	0,7513	2500	900	1878,25	676,17
4	0,683	3200	1200	2185,60	819,60
5	0,6209	3900	1500	2421,51	931,35
			Σ	9592,72	3369,24

$$I_1 = 7\ 000$$

$$NSV_{P1} = 9\ 592,72$$

$$NSV_{T1} = 3\ 369,24$$

$$NSV_1 = NSV_{P1} - NSV_{T1} - I_1 = 9\ 592,72 - 3\ 369,24 - 7\ 000 = -776,52$$

Godina	Diskontni faktor	Varijanta II			
		Godišnji		Diskontovani	
		Prihodi	Troškovi	Prihodi	Troškovi
1	0,9091	2100	500	1909,11	454,55
2	0,8264	3000	800	2479,20	661,12
3	0,7513	3700	1300	2779,81	976,69
4	0,683	4500	1500	3073,50	1024,50
5	0,6209	5000	2000	3104,50	1241,80
			Σ	13346,12	4358,66

$$I_2 = 12\ 500$$

$$NSV_{P2} = 13\ 346,12$$

$$NSV_{T2} = 4\ 358,66$$

$$NSV_2 = NSV_{P2} - NSV_{T2} - I_2 = 13\ 346,12 - 4\ 358,66 - 12\ 500 = -3\ 512,54$$

ZAKLJUČAK:

Po metodi NSV povoljniji je Investicioni projekat br. 1 jer je njegova neto sadašnja vrijednost veća nego kod Investicionog projekta br. 2.

$$NSV_1 > NSV_2$$

1.3 Metoda anuiteta

$$b_j = \frac{i \cdot (1+i)^t}{(1+i)^t - 1} \quad \text{- jedinična stopa anuiteta}$$

i – diskontna stopa

t – vijek trajanja investicionog projekta (period eksploatacije projekta)

$$T_o = \sum_{n=1}^n \frac{T_n}{(1+i)^n} \quad \text{tekući (osnovni) troškovi}$$

$$T_g = I \cdot b_j + T_o \cdot b_j \quad \text{- ukupni godišnji troškovi}$$

I – početno stanje

$$P_g = NSV_P \cdot b_j \quad \text{- ukupni godišnji prihodi}$$

$$K_g = P_g - T_g \quad \text{- ukupna godišnja korist}$$

Investicioni projekat br.1:

$$I_1 = 7\,000$$

$$i = 10\%$$

$$t = 5 \text{ godina}$$

$$NSV_{P1} = 9\,592,72$$

$$b = \frac{0,10 \cdot (1 + 0,10)^6}{(1 + 0,10)^6 - 1} = 0,2296$$

$$T_o = \frac{400}{(1 + 0,10)^1} + \frac{700}{(1 + 0,10)^2} + \frac{900}{(1 + 0,10)^3} + \frac{1200}{(1 + 0,10)^4} + \frac{1500}{(1 + 0,10)^5} = 3369,33$$

$$T_g = 7\,000 \cdot 0,2296 + 3369,33 \cdot 0,2296 = 773,6$$

$$P_g = 9592,72 \cdot 0,2296 = 2202,49$$

$$K_{g1} = 2202,49 - 773,6 = 1428,89$$

Investicioni projekat br.2 :

$$I_2 = 12500$$

$$i = 10\%$$

$$t = 5 \text{ godina}$$

$$NSV_{P2} = 13346.12$$

$$b = \frac{0,10 * (1 + 0,10)^5}{(1 + 0,10)^5 - 1} = 0.2638$$

$$T_g = \frac{500}{(1 + 0.10)^1} + \frac{600}{(1 + 0.10)^2} + \frac{1300}{(1 + 0.10)^3} + \frac{1500}{(1 + 0.10)^4} + \frac{2000}{(1 + 0.10)^5} = 4193.48$$

$$T_g = 12500 * 0.2638 + 4193.48 * 0.2638 = 4403.74$$

$$P_g = 13346.12 * 0.2638 = 3520.71$$

$$K_{g2} = 3520.71 - 4403.74 = -883.03$$

ZAKLJUČAK:

Prema metodi anuiteta povoljniji je Investicioni projekat br. 1 jer je ukupna godišnja korist veća nego kod Investicionog projekta br. 2.

$$K_{g1} > K_{g2}$$

1.4 Metoda interne stope rentabilnosti

$$k_t = P - T$$

P – godišnji prihodi

T – godišnji troškovi

$$\eta = \frac{1}{(1+i)^t}$$

t – broj godina kroz koji se diskontujuju prihodi i troškovi (vijek trajanja investicionog projekta)

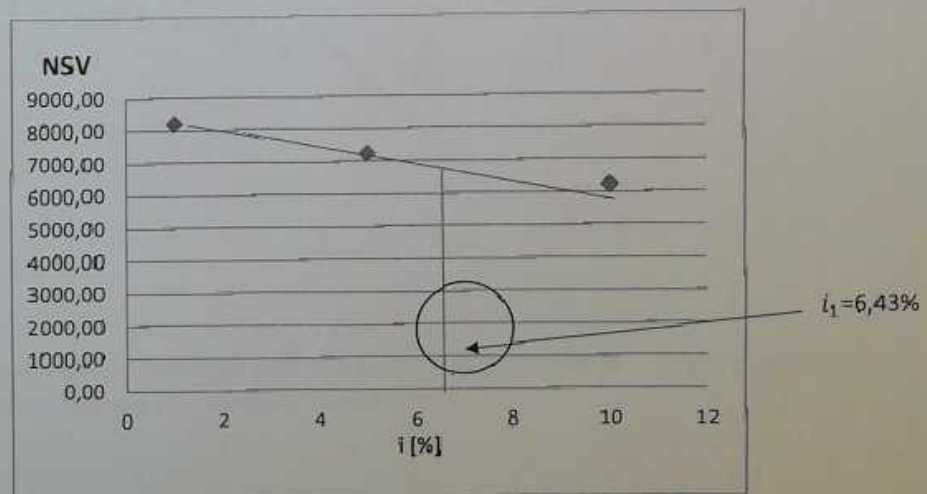
i – interna stopa rentabilnosti

Investicioni projekat br. 1 :

$$I_1 = 7000$$

Godina	Prihodi	Troškovi	Korist	i=1%		i=5%		i=10%	
	Pt	Tt	Kt	η	$\eta \cdot Kt$	η	$\eta \cdot Kt$	η	$\eta \cdot Kt$
1	1600	400	1200	0,99010	1188,12	0,95238	1142,86	0,90909	1090,91
2	2000	700	1300	0,98030	1274,38	0,90703	1179,14	0,82645	1074,38
3	2500	900	1600	0,97059	1552,94	0,86384	1382,14	0,75131	1202,10
4	3200	1200	2000	0,96098	1921,96	0,82270	1645,40	0,68301	1366,03
5	3900	1500	2400	0,95147	2283,52	0,78353	1880,46	0,62092	1490,21
				NSV=	8220,93	NSV=	7230,00	NSV=	6223,63

$$7000 = \frac{1200}{(1+i)^1} + \frac{1300}{(1+i)^2} + \frac{1600}{(1+i)^3} + \frac{2000}{(1+i)^4} + \frac{2400}{(1+i)^5}$$

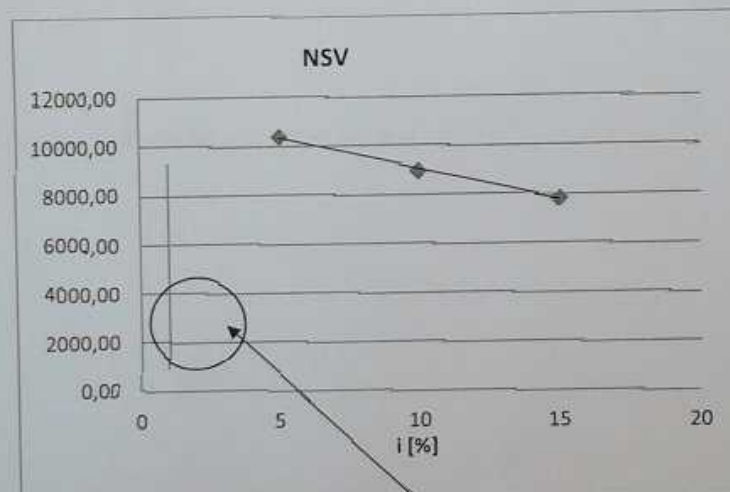

Investicioni projekat br. 2 :

$$I_1 = 12500$$

Godina	Prihodi	Troškovi	Korist	i=-10%		i=-5%		i=0%	
	Pt	Tt	Kt	η	$\eta \cdot Kt$	η	$\eta \cdot Kt$	η	$\eta \cdot Kt$
1	2100	500	1600	0,95238	1523,81	0,90909	1454,55	0,86957	1391,30
2	3000	800	2200	0,90703	1995,46	0,82645	1818,18	0,75614	1663,52
3	3700	1300	2400	0,86384	2073,21	0,75131	1803,16	0,65752	1578,04
4	4500	1500	3000	0,82270	2468,11	0,68301	2049,04	0,57175	1715,26
5	5000	2000	3000	0,78353	2350,58	0,62092	1862,76	0,49718	1491,53
6	2100	500	1600	0,95238	1523,81	0,90909	1454,55	0,86957	1391,30
				NSV= 10411,17		NSV= 8987,69		NSV= 7839,65	

$$12500 = \frac{1600}{(1+i)^1} + \frac{2200}{(1+i)^2} + \frac{2400}{(1+i)^3} + \frac{3000}{(1+i)^4} + \frac{3000}{(1+i)^5}$$

$i_2 = 0.97\%$

ZAKLJUČAK:

Po metodi interne stope rentabilnosti povoljniji je Investicioni projekat br. 1 jer mu je veća interna stopa rentabilnosti u odnosu na Investicioni projekat br. 2.

$$i_1 > i_2$$

2. Razlika u cijeni

-bazni datum 03. Mart 2014. godine

Cijena investicije: $P_0 = 510\,000,00$

-tekući datum 30.03.2015.

$$P = 0,15 + \left(0,25 * \frac{LD}{LD_0}\right) + \left(0,10 * \frac{C}{C_0}\right) + \left(0,15 * \frac{AR}{AR_0}\right) + \left(0,20 * \frac{AG}{AG_0}\right) + \left(0,05 * \frac{AD}{AD_0}\right) + \left(0,10 * \frac{G}{G_0}\right)$$

$$P = 0,15 + \left(0,25 * \frac{1810}{1410}\right) + \left(0,10 * \frac{1510}{1330}\right) + \left(0,15 * \frac{1630}{1420}\right) + \left(0,20 * \frac{1830}{1620}\right) + \left(0,05 * \frac{1810}{1310}\right) + \left(0,10 * \frac{1250}{1150}\right) = 1,1603$$

Cijena investicije na tekući datum (30.03.2015.) :

$$P_j = P * P_0 = 1,1603 * 510\,000,00 = 591\,600\,00 \text{ KM}$$

Razlika u cijeni:

$$P_j - P_0 = 591\,600,00 - 510\,000,00 = 81\,600,00 \text{ KM}$$